

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Gfv.III.30.364/2022/3. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Zumbók Péter előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

A felperes: Felperes1

(Cím2)

A felperes képviselője:

Dr. Lantos Bálint ügyvéd

(Cím7)

Az alperesek: Alperes1

(Cím1) I. rendű

Alperes2

(Cím3) III. rendű

Alperes3

(Cím2) IV. rendű

Alperes4

(Cím5) V. rendű

Az alperesek képviselője:

Dr. Dancs Gergely ügyvéd

(Cím6)

A per tárgya: szerződés felmondása érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Kaposvári Törvényszék 2.Pf.21.313/2021/8.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Siófoki Járásbíróság 1.P.20.152/2021/18.

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

Megállapítja, hogy a felperes 54.000 (ötvennégyezer) forint illeték visszaigénylésére jogosult.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat engedélyezése szempontjából lényeges tényállás

[1] A felperes, az I. rendű, valamint a IV. és V. rendű alperes között 2008. július 11-én közjegyzői okiratba foglalt, devizában nyilvántartott jelzálog típusú kölcsönszerződés jött létre. Az I. rendű alperes 2011. március 11-én azonnali hatállyal felmondta a kölcsönszerződést, mivel a felperes nem teljesítette a szerződés szerinti fizetési kötelezettségét.

[2] A közjegyző által végrehajtási záradékkal ellátott közokirat alapján végrehajtási eljárás indult.

[3] A szerződés felmondásának időpontjában a felperes, valamint a IV. és V. rendű alperes mint adóstársak tartozása 174.218,33 svájci frank tőke és 3000,15 svájci frank ügyleti kamat, 250 svájci frank kezelési költség és 38,25 svájci frank késedelmi kamat volt. A felmondást követően az I. rendű alperes megfelelően elszámolt a felperessel, aki ezzel szemben panasszal nem élt. A felülvizsgált elszámolás szerint 8.164,97 svájci frank volt a szerződéssel összefüggésben tisztességtelenül felszámított összeg.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[4] A felperes keresetében elsődlegesen a felmondás jogellenességének, másodlagosan a felmondás érvénytelenségének megállapítását kérte. Álláspontja szerint a felmondáskor lejárt hátralékos tartozása nem maradt fenn, ezért a felmondás oka nem valós, így az érvénytelen. Állította továbbá, hogy a tartozás összege tévesen került meghatározásra.

[5] Az I. és a III. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[6] A IV. és az V. rendű alperes a kereset teljesítését nem ellenezte.

Az első- és másodfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet. Utalt arra, hogy a Kúria 4/2021. számú Polgári jogegységi határozata (a továbbiakban: 4/2021. PJE) alapján a DH törvények szerinti elszámolás nem zárja ki, hogy a bíróság a polgári jog szabályai szerint utólag vizsgálja, hogy alapos volt-e a pénzügyi intézet részéről a szerződésnek az adós fizetési késedelmére alapított felmondása; a tisztességtelen kikötésekhez érvénytelenségük folytán nem fűződhet joghatás, a szerződésszegésre alapított jogszerűségét a szerződés érvényes rendelkezései és az irányadó jogszabályok alapján kell megítélni. Rámutatott arra: a perben a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a felmondás alapját képező kölcsönszerződés érvénytelen kikötéseinek figyelmen kívül hagyásával, az érvénytelen rendelkezések helyébe lépő DH törvények szerinti elszámolással a felmondás időpontjában nem állt fenn olyan mértékű fizetési hátraléka, amely az azonnali hatályú felmondást megalapozottá tette. Megállapította, hogy önmagában a tisztességtelenül felszámított összeg, valamint a felmondás időpontjában az eredeti lefutas szerint megállapított tartozás összegének egybevetéséből nem állapítható meg, hogy a felmondás időpontjában a DH törvényekkel kiküszöbölt érvénytelen rendelkezések figyelmen kívül hagyásával a felperesnek tartozása nem állt volna fenn, figyelemmel arra is, hogy az I. és a III. rendű alperes részletes kimutatást csatolt mind az eredeti szerződés szerinti lefutas, mind a DH törvények szerint átszámított lefutas alapján a felperes felmondás időpontjában fennálló tartozásáról.

[8] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság – a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján – helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét.

A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem

[9] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a felmondás jogellenességének megállapítását, másodlagosan a felmondás érvénytelenségének megállapítását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a 4/2021. PJE IV. 6-7. pontját, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 525. § (1) bekezdését, 321. § (1) bekezdését, 234. § (1) bekezdését, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 263. §. (1) bekezdését, 265. § (1) bekezdését, 276. § (1) bekezdését, 346. § (4)-(5) bekezdéseit, valamint a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 törvény) 3. § (1) bekezdését.

[10] A felperes a felülvizsgálati kérelméhez felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is csatolt, amelyben a Pp. 409. § (2) bekezdés a) és b) pontja alapján, arra hivatkozással kérte a felülvizsgálat engedélyezését, hogy az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása, valamint a felvetett jogkérdés különleges súlya és társadalmi jelentősége miatt indokolt. Álláspontja szerint a felmondás jogellenességének megállapítása, valamint az elszámolás körében ellentmondásos a gyakorlat; a bíróságok egyes esetekben a DH1 törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény szerinti elszámolásra alapítva indokolják a napi hátralékos összeg nagyságát, holott több eseti döntés rámutatott arra, hogy a tisztességtelenül felszámított összeget teljes egészében a lejárt tartozásra kell teljesítésként elszámolni (Fővárosi Törvényszék 43.Pf.632.182/2022/3., Kúria 4/2021. PJE). Kifogásolta továbbá, hogy a jogerős ítélet nem adta indokát annak, hogy miért tért el a 4/2021.PJE iránymutatásaitól.

A Kúria döntése és jogi indokai

[11] A felülvizsgálat a felperes által megjelölt okokból nem engedélyezhető.

[12] A Kúria rámutat arra, hogy a kérelemhez kötöttség perjogi szabályából [Pp. 2. § (2) bekezdés] következően – miként azt a felülvizsgálat engedélyezésével összefüggésben a felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény **(a továbbiakban: PK vélemény)** 6. pontjához fűzött indokolás is tartalmazza – a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt okból engedélyezheti. Erre figyelemmel a felperes által előterjesztett felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet kizárólag abból a szempontból vizsgálta, hogy az abban előadottakra figyelemmel a jogszabálysértés vizsgálata szükséges-e a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása érdekében, továbbá a jogkérdés különös súlyára, illetve társadalmi jelentőségére tekintettel.

[13] A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja szerint a Kúria a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása miatt indokolt.

[14] A PK vélemény 1. pontja szerint a Kúria a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria jogegységi határozatban, az általa a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett eseti határozatban még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn. A fél az engedélyezés alapjául szolgáló határozatokat a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében köteles pontosan megjelölni azzal, hogy első fokon jogerőre emelkedett határozatra nem hivatkozhat.

[15] A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja a felülvizsgálat kivételes engedélyezésének két vagylagos feltételét jelöli meg, ebből következően az engedélyezés iránti kérelemnek az indoka nem lehet azonos a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása körében. A joggyakorlat egysége azt jelenti: a bíróságok között nincs eltérés a tekintetben, hogy az egyes jogszabályokat miként kell értelmezni, azaz mi a jogi norma alapvető tartalma, illetve azt hogyan kell alkalmazni. A Kúria a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére figyelemmel a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes, annak követése azonban a körülmények változására tekintettel nem támogatható. A Pp. 410. § (2) bekezdés ca) pontjára hivatkozó engedélyezés iránti kérelemnek a tartalma az engedélyezést megalapozó két feltételnél eltérő: míg a joggyakorlat egységének érdekében a nem egységes bírói gyakorlatot, addig a joggyakorlat továbbfejlesztésének biztosítása érdekében az egységes bírói gyakorlatot és az attól való eltérés indokoltságát kell bemutatni és megindokolni. Ennek megfelelően a Pp. 409. § (2) bekezdésének a) pontja „vagylagos” eseteket tartalmaz, amelyből az következik, hogy a rendelkezés két fordulata egyszerre nem állhat fenn, egyszerre nem képezheti az engedélyezés alapját, mert (az első fordulat értelmében) vagy nincs egységes bírói gyakorlat, vagy (a második fordulat értelmében) van egységes bírói gyakorlat, de az már nem irányadó, nem támogatható.

[16] A Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontja abban az esetben teszi lehetővé a felülvizsgálat engedélyezését, ha a fél által állított jogszabálysértés vizsgálata a felvetett jogkérdés különleges súlya vagy társadalmi jelentősége miatt indokolt. Megállapítható a rendelkezés első fordulatának teljesülése, ha a vizsgált jogkérdés az egyedi ügyön – különleges súlyára tekintettel – túlmutat; a felülvizsgálati kérelem olyan jogértelmezési kérdést tartalmaz, amellyel kapcsolatban a Kúria korábban még nem foglalt állást. Szükséges továbbá az is az engedélyezéshez, hogy valamilyen további, általában a jogegységgel, illetve közvetetten a jogbiztonsággal kapcsolatba hozható fontos ok (például az új típusú ügyek nagy száma) fennálljon, és ennek folytán a Kúria iránymutatása váljon szükségessé.

[17] A 409. § (2) bekezdés b) pontjának második fordulata szerint a Kúria akkor engedélyezi a felülvizsgálatot, ha a fél által állított jogszabálysértés vizsgálata a felvetett jogkérdés társadalmi jelentősége miatt indokolt. Társadalmi jelentősége van az olyan jogkérdéseknek, amelyek a társadalom széles körét közvetlenül vagy közvetett módon érintik, például úgy, hogy a vizsgált jogsértő gyakorlat fenntartása másokat is a jogsértő gyakorlat folytatására ösztönözhet.

[18] A PK vélemény 3. pontja értelmében a felülvizsgálat ezekben az esetekben is csak akkor engedélyezhető, ha a Kúria a különleges súlyú, illetve a nagy társadalmi jelentőségű

jogkérdésben korábban még nem foglalt állást jogegységi határozatában, vagy az általa a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett eseti határozatban. Nincs szükség például – az egyébként nagy társadalmi hatású – devizahiteles ügyekben a felülvizsgálat engedélyezésére, ha a Kúria az adott kérdésben az említett módokon már állást foglalt, és a jogerős ítélet a Kúria gyakorlatától nem tér el.

[19] A felperes a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében azt állítja, hogy a jogerős ítélet elért a 4/2021 PJE-től, továbbá hivatkozott a nem egységes bírói gyakorlatra; eltérő joggyakorlatot azonban nem mutatott be. A továbbfejlesztés szükségességét ugyanakkor ő maga sem állította. Mivel pedig a Kúria a deviza alapú kölcsönszerződések esetén a törlesztőrészeknek az érvénytelen kikötésen alapuló hányadára teljesített befizetések elszámolásával kapcsolatban – ahogyan arra a felperes is utalt a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében – már állást foglalt a 4/2021. PJE-ben, ezért a felvetett jogkérdés különleges súlya vagy társadalmi jelentősége sem indokolhatja a felülvizsgálat engedélyezését.

[20] A kifejtettek értelmében a Kúria a felperes által előadott okokból a felülvizsgálatot nem látta engedélyezhetőnek, és ezért azt a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján megtagadta.

[21] A Kúria megállapítja, hogy az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés d) pontja és az 50. § (2a) bekezdés a) pontja alapján a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem illetéke 14.000 forint. Tekintettel arra, hogy a felperes 54.000 forinttal több illetéket rótt le, ezért az Itv. 80. § (1) bekezdésének f) pontja alapján kérheti az adóhatóságtól az illeték különbözet visszatérítését.

[22] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.
Budapest, 2022. szeptember 21.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző

HM